

PS-machine piept en kraakt

De PS twijfelt over de koers die ze moet volgen in de **regeringsgesprekken**. Daardoor komen uit de geoliede partijmachine plots tegenstrijdige geluiden. De vraag stelt zich opnieuw wie nu de baas is bij de PS: voorzitter Elio Di Rupo of zijn kroonprins Paul Magnette?

Elio Di Rupo, de 'koning' van de PS, met achter zich zijn 'dauphin' Paul Magnette. De twee spraken elkaar de afgelopen week opvallend vaak tegen. © BELGA

Open VLD op de rem Brusselse regering

In Brussel wil de PS met Ecolo en DéFI in zee gaan. Open VLD wil de MR aan boord hijsen. De vraag is of dat nog zal lukken. De Brusselse PS wil het koste wat het kost een 'progressieve coalitie' vormen.

BARBARA MOENS

De PS, Ecolo en DéFI willen samen de Franstalige kant van de Brusselse regering vormen. De PS-kopstukken Laurette Onkelinx en Rudi Vervoort mikken op een 'progressieve coalitie'.

In Brussel is het de traditie dat de beide taalgroepen apart een meerderheid vormen en daarna samen over een Brussels regeerakkoord onderhandelen. Aan Nederlandstalige zijde was er al een week na de verkiezingen van 26 mei een akkoord tussen Groen, Open VLD en de sp.a. Zo worden Rudi Vervoort (PS) en Elke Van den Brandt (Groen) de Brusselse formateurs.

Open VLD mengt zich nu in de keuze van de Franstalige partijen. Het liberaal partijbestuur heeft de Brusselse onderhandelaars Guy Vanhengel en Sven Gatz de opdracht gegeven te eisen dat de MR in Brussel meedoet. Vanhengel vraagt de formateurs in Brussel bedenktijd te nemen en niet overhaast te werk te gaan. 'We herhalen ons pleidooi om ook de MR bij de formatie te betrekken.'

De liberalen hebben wel wat gewicht in de onderhandelingen. Omdat de Franstalige partijen niet met de N-VA in zee willen gaan, is Open VLD mathematisch nodig voor een meerderheid aan Nederlandstalige zijde. Maar Onkelinx maakte meteen duidelijk dat zo'n vraag ongezien is en dat het geen optie is de MR nog aan boord te nemen.

Open VLD vraagt de formateurs in Brussel bedenktijd te nemen.

Guy Vanhengel, Brussels kopstuk Open VLD

De MR veroordeelde gisteren de haast waarmee de PS de Brusselse onderhandelingen opstartte zonder rekening te houden met de dynamiek van de onderhandelingen voor de andere regeringen. 'De PS opent de deur voor asymmetrische meerderheden en conflicten', luidt het bij de Franstalige liberalen.

Nu de PTB in Wallonië de deur voor een regering heeft dichtgedaan, is de MR in Wallonië mathematisch nodig om een meerderheid te vormen. De vraag is hoe hard de Franstalige liberalen het zullen spelen. Zullen ze een deelname aan de Waalse regering weigeren als ze niet meer mogen inbreken in Brussel? Bij de MR leeft de vrees dat als de partij het in Brussel te hard speelt, ze er in Wallonië toch niet bij zal zijn. PS-kopstuk Paul Magnette riep de PTB alvast op opnieuw naar de onderhandelingsstafel te komen in Franstalig België.

DRIES BERVOET EN JASPER D'HOORE

De bevroren strijd over het leiderschap bij de PS lijkt weer op te spelen. Na enkele vreemde communicatiekronkels, waarbij vooral voorzitter Elio Di Rupo de wenkbrauwen deed fronsen, wordt over de Franstalige socialisten openlijk de vraag gesteld wie nu de echte baas is. De geruchtenmolen draait al jaren over een strijd tussen koning Di Rupo en zijn dauphin Paul Magnette. Die draait al zo lang warm, terwijl Di Rupo maar op de troon aan de Brusselse Keizerslaan blijft zitten, dat Magnette steeds openlijker de 'prins Charles van de PS' wordt genoemd.

Net zoals de N-VA verloor de PS zwaar bij de verkiezingen van 26 mei. Maar net zoals de Vlaams-nationalisten in Vlaanderen bleven de Franstalige socialisten de grootste in Wallonië en Brussel. Daardoor zijn ze aan zet bij de regionale regeringsvorming. In Brussel verloopt die vlot en staat aan Franstalige kant een coalitie van PS, Ecolo en DéFI in de steigers (zie hier-naast). In Wallonië verloopt de formatie moeizamer. Op federaal niveau staat ze ongeveer nergens.

Game of Thrones

Het optreden van beide kopstukken voede deze week de speculaties over een 'Game of Thrones' bij de PS. Di Rupo leek donderdagochtend in de RTBF-radiostudio de deur open te zetten voor de N-VA, terwijl zijn partij de Vlaams-nationalisten de hele campagne lang had uitgesloten. De ex-premier stelde 'dat een heel ander universum zou ontstaan als de N-VA haar communautaire eisen laat vallen'. Die 'deur op een kier' knalde Di Rupo opvallend genoeg een uur later met een tweet weer helemaal dicht.

'Di Rupo deed zoals hij als uiterst voorzichtige politicus altijd doet: alle deuren openhouden', zegt politicoloog Pascal Delwit, die de PS van nabij volgt. 'Maar hij had moeten weten dat zo'n communicatie-ertoe zou leiden dat iedereen het veto van

zijn partij tegen de N-VA in vraag zou stellen. Hij heeft die communicatie dan ook zelf moeten bijsturen.'

Nog opmerkelijker was het tv-optreden van Magnette diezelfde avond. De burgemeester van Charleroi bracht bij de RTBF opheldering over de lijn van de partij. Dat het 'jamais avec la N-VA' zou zijn, waarbij op zijn minst het beeld ontstond dat hij Di Rupo op zijn plek zette. Magnette lanceerde bovendien het opmerkelijke denkspoor van een noodregering. Die zou bestaan uit de huidige minderheidsregering van CD&V en liberalen, aangevuld met groenen en socialisten.

Di Rupo is nog altijd de echte baas in de PS, maar hij kan Magnette almaar minder negeren.

Pascal Delwit, politicoloog

De PS wil op het federale niveau paars-groen, met CD&V, bespreekbaar maken. De woeste reacties van CD&V en Open VLD bewijzen evenwel hoe lastig de PS het de Vlaamse partijen daarmee maakt. 'Dat besefte Magnette ook wel', zegt Delwit. 'Maar de toespraak was er een voor Franstalig intern gebruik, waarbij nog eens benadrukt moest worden dat een regering met de N-VA geen optie is. De logische consequentie daarvan is een regering waarbij iedereen samengaat tegen de N-VA en de extreme partijen.'

Uiteindelijk is de verschillende houding van Di Rupo en Magnette tegenover de N-VA er een van nuanceverschillen. Waar de kloof wél zichtbaar is, is bij het dilemma-MR. De Franstalige socialisten blijven in Wallonië vasthouden aan de meest 'progressieve' regering mogelijk,

Di Rupo schrijft PS'ers brief over PTB

Voorzitter Elio Di Rupo heeft alle PS-leden een mail gestuurd met de uitleg over de stukgelopen coalitiesgesprekken met de extreem-linkse PTB. Hij opent zijn brief met de boodschap dat de PS federaal gaat voor een regering met de vier grote politieke families, zonder de N-VA. Hij benadrukt dat hij in Wallonië en Brussel zo progressief mogelijke coalities op de been wil brengen. 'Tijdens twee gesprekken met de PTB is gebleken hoe groot de convergentie is met de voorstellen van de PTB. Daarbij hebben we onderstreept dat er een kern was om tot een toekomstig regeerakkoord te komen. Maar de PTB wilde er allemaal niets van weten. We vinden dat de PTB door weg te lopen niet beantwoordt aan de verwachtingen van haar kiezers en militanten. We zeggen het nog eens: onze deur staat altijd open voor de PTB.'

zelfs nadat de PTB de deur voor de PS deze week spectaculair had dichtgegooid. Toch blijft de strategie om samen met Ecolo een programma uit te werken, dat nadien wordt voorgelegd aan de PTB of zelfs aan het cdH, hoewel beide eerder langs de kant gingen staan.

Het zijn verwoede pogingen om de MR uit de Waalse regering te houden. Het overgrote deel van de PS-achterban wil niet weten van de Franstalige liberalen. De partij van premier Charles Michel wordt verantwoordelijk geacht voor vijf jaar sociale afbraak met de N-VA. Strategisch is de afweging dat de PS zo links mogelijk moet regeren. Dat kan niet met de MR, want vijf jaar regeren zonder de grote verkiezingsoverwinnaars PTB én Ecolo zou neerkomen op politieke zelfmoord.

Logica

Magnette zit met zijn hoofd vooral in Wallonië en in de logica dat het zonder de MR kan. 'Di Rupo is ook hier voorzichtiger, want hij beseft dat hij de liberalen uiteindelijk toch nodig heeft', zegt Delwit. So wieso op federaal niveau, waar een regering zonder de N-VA enkel kan als de MR daar deel van uitmaakt. Maar ook op Waals niveau, want als er niets in huis komt van een alliantie met de PTB of het cdH is de MR nodig om aan een meerderheid te komen. Het zal dan wel een regering van de PS, de MR én Ecolo zijn, want niemand kan zich voorstellen dat de PS alleen met de MR zou besturen.

'Di Rupo is nog altijd de echte baas in de PS, maar hij kan Magnette steeds minder negeren', besluit Delwit. Bovendien kan aan de hegemonie van Di Rupo snel een einde komen. Een van de twee boegbeelden wordt allicht Waals minister-president, de andere voorzitter. 'Zelf weten ze allicht nog niet wie wat zal doen', zegt Delwit, al denkt hij wel dat de druk op Di Rupo om als voorzitter een stap opzij te zetten almaar groter wordt. Maar het valt te betwijfelen of 'sfinx' Di Rupo zich daar zomaar bij zal neerleggen. Het is uitkijken naar wie eerst op de troon zal belanden: de echte prins Charles of de PS-dauphin in Charleroi.